

„Republica Moldova trebuie să aibă o strategie anticorupție pentru toate nivelurile, mai ales dacă este vorba despre judecătorii sau bugetarii corupți”

William Moser,
Ambasadorul SUA
în R. Moldova

REFORMA PE SCURT

Judecătorii vor fi evaluați o dată la trei ani

Prin Legea nr. 153 din 05.07.2012 au fost introduse unele modificări la Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, astfel încât judecătorii în funcție vor fi supuși evaluării periodice a performanțelor o dată la trei ani. În condițiile legii, judecătorii sunt supuși evaluării și în cazul în care numirea în funcție până la atingerea plafonului de vârstă; promovarea la o instanță superioară; numirea în funcția de președinte sau de vicepreședinte al instanței și transferarea la o instanță de același nivel sau la una inferioară. De asemenea, judecătorii pot fi supuși evaluării performanțelor și în cazul în care hotărârile judecătorești adoptate de ei pun la îndoială nivelul lor de calificare. În același timp, judecătorii detașați în interes de serviciu, cei din instanțele internaționale și judecătorii aflați în concediu de maternitate sau în concediu pentru îngrijirea copilului nu sunt supuși evaluării performanțelor. Judecătorii sunt evaluați de către Colegiul de evaluare a performanțelor judecătorilor în temeiul Legii nr. 154 din 5 iulie 2012 privind selecția, evaluarea performanțelor și cariera judecătorilor și al regulamentelor Consiliului Superior al Magistraturii.

SUA au alocat peste

8 milioane USD

pentru reformarea justiției din R. Moldova, bani destinați inclusiv procurării echipamentelor de înregistrare audio „Femida” pentru instanțele de judecată din țară, dar și instruirii judecătorilor și procurorilor, grefierilor și asistenților judiciari.

Mai multă transparență a instanțelor de judecată

„Orice persoană are dreptul să solicite și să primească informații referitoare la activitatea instanței judecătorești sau la o anumită cauză” – o asemenea prevedere a intrat în vigoare în august 2012, după modificarea Legii nr. 514-XIII din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească. Astfel, în fiecare instanță judecătorească este desemnat un angajat al secretariatului responsabil de relațiile cu publicul. Informația se acordă în forma solicitată (telefon, fax, poștă, poștă electronică, precum și în alte forme de furnizare a informației), cu respectarea normelor privind protecția datelor cu caracter personal și privind confidențialitatea procesului.

Noi angajați în instanțele de judecată

De la 1 septembrie 2012, la curțile de apel și judecătoriile din municipiul Chișinău au fost instituite funcții noi de șef al secretariatului instanței și de asistent judiciar. Cu începere de la 1 ianuarie curent, asemenea funcții au apărut și în judecătoriile din afara Chișinăului.

Conform modificărilor făcute în iulie 2012 la articolul 47 al Legii nr. 514-XIII din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească, fiecare judecător trebuie să fie asistat în activitatea sa de către un asistent judiciar, iar judecătorii Curții Supreme de Justiție trebuie să aibă câte trei asistenți. Potrivit art. 21 al aceleiași legi, în Republica Moldova sunt 504 posturi de judecător pentru toate instanțele judecătorești, inclusiv 33 de judecători la Curtea Supremă de Justiție, ceea ce înseamnă că în instanțele judecătorești din întreaga republică (inclusiv cele amplasate în stânga Nistrului), urmau să fie angajați 570 de asistenți judiciari, inclusiv 99 de asistenți judiciari la Curtea Supremă de Justiție.

Vasile Guțu, responsabil de Relații cu mass-media din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) afirmă că CSM nu cunoaște câți asistenți judiciari activează la ora actuală în instanțele din țară. „Procedura de angajare va mai dura, deoarece, oricât

de straniu, dar instanțele de judecată, ca și CSM, trebuie să obțină aprobarea unităților de personal de la Cancelaria de Stat, iar apoi de la Ministerul Finanțelor...”, explică Vasile Guțu. În același timp, el specifică că în cele 51 de instanțe judecătorești din țară deja au fost angajați câte un șef al Secretariatului instanței, iar bugetele instanțelor de judecată pentru anul 2013 au fost majorate față de anul trecut, inclusiv datorită faptului că au fost instituite funcții noi.

Care sunt obligațiunile de serviciu ale noilor angajați?

Potrivit art. 45 (3) al Legii privind organizarea judecătorească, șeful secretariatului instanței judecătorești are următoarele atribuții: organizează activitatea personalului legată de întocmirea și afișarea, în termenul stabilit de normele procesuale, a informației privind cauzele fixate pentru judecare, inclusiv privind obiectul

acestora; organizează activitatea personalului responsabil de asigurarea distribuției aleatorii a cauzelor parvenite în instanța judecătorească; gestionează mijloacele financiare alocate instanței judecătorești; coordonează și verifică activitatea subdiviziunilor secretariatului instanței judecătorești, asigură administrarea și utilizarea optimă a resurselor financiare, materiale, intelectuale și informaționale în procesul implementării planurilor strategice de activitate a instanței judecătorești; elaborează și prezintă spre aprobare președintelui instanței judecătorești planurile strategice de activitate a instanței judecătorești; organizează și coordonează dezvoltarea și implementarea planurilor strategice de activitate a instanței judecătorești; aprobă, după coordonarea cu președintele instanței judecătorești, regulamentul de organizare și funcționare a secretariatului instanței judecătorești;

exercită alte funcții atribuite prin lege sau delegate de către președintele instanței judecătorești.

În articolul 47 al legii menționate este specificat că asistentul judiciar colectează actele normative necesare judecătorului și altă informație necesară pentru judecarea dosarului distribuit; generalizează problemele de drept în dosarele distribuite judecătorului respectiv și elaborează recomandări pe marginea problemelor legate de interpretarea și aplicarea legii, verifică prezența actelor care urmau a fi prezentate de către participanții la proces; elaborează, la indicația judecătorului, proiectele de acte procesuale; asigură depersonalizarea hotărârilor judecătorești și publicarea lor pe pagina web a instanței; participă în grupuri de lucru și în comisii, în limitele competenței sale și îndeplinește, la indicația judecătorului, alte atribuții legate de desfășurarea justiției.

ALOCAȚIILE PENTRU INSTANȚELE DE JUDECATĂ ÎN ANUL 2013

Pentru anul 2013, celor 51 de instanțe judecătorești din Republica Moldova le-au fost alocate din bugetul de stat 205.777,5 mii lei, mai mult de jumătate din această sumă fiind atribuită salarizării angajaților. Sumele vor fi distribuite după cum urmează:

Celor 7 instanțe din mun. Chișinău (judecătoriile din sectoarele: Botanica, Centru, Râșcani, Ciocana, Buiucași; Judecătoria Comercială de circumscripție și Curtea de Apel Chișinău):

67.675,1 mii lei

Celor 4 curți de apel (Curtea de Apel din Bălți, Bender, Cahul și Comrat):

25.826 mii lei

Celor 40 instanțe de judecată din raioanele țării:

112.276,4 mii lei

Nichifor Corochii, președinte interimar al Consiliului Superior al Magistraturii (CSM):

„Sper ca în cinci ani să avem câți mai mulți judecători onești, principiali și obiectivi”

- Domnule președinte, care sunt cele mai grave probleme cu care se confruntă sistemul judecătorec din Moldova în prezent?

- Probleme sunt mai multe, însă una din cele mai actuale este cea legată de încrederea în sistemul judiciar a justițiabililor sau a societății în general.

- De ce societatea nu are încredere în acest sistem?

- Voi fi autocritic față de mine și față de colegii mei, menționând că într-un proces de judecată depinde foarte mult de colegii judecători, de atitudinea lor față de participanții la proces și de felul cum își manifestă nivelul de profesionalism.

- Ce reforme sunt planificate în sistemul judecătorec până în anul 2016?

- La moment se pune problema de a-i selecta pentru funcțiile de judecători pe cei mai buni din cei mai buni. Spre regretul nostru, avem constatate cazuri când judecătorii nu corespund cerințelor legii sau ale Codului Deontologic.

- Câte proceduri disciplinare au fost intentate pe parcursul anului 2012 și câte astfel de proceduri au fost înregistrate în prima lună a anului curent?

- Anul trecut au fost intentate 52 de proceduri disciplinare, cele mai multe au vizat încălcarea normelor de disciplină și de etică. În ianuarie 2013, doar într-o singură ședință s-au examinat opt proceduri disciplinare.

- Conform unei decizii recente a CSM, președintele Curții de Apel Chișinău Ion Pleșca nu a fost sancționat pentru participarea la vânțatoarea din Pădurea

Domnească, împreună cu alți judecători și procurori. În acest caz nu au fost încălcate normele etice și Legea cu privire la statutul judecătorului?

- Noi toți suntem oameni vii, nu trebuie să ne conducem după teoria absurdului, fiindcă nu ar fi cazul și nu ar fi corect. Domnul Pleșca a mers la o vânțatoare regretabilă. Dacă era acolo ca un vizitator sau ca un simplu cetățean care

a mers să vadă natura, ar fi fost încălcat Codul de Etică? Eu cred că nu. Dacă domnul Pleșca se ducea la un meci de fotbal și alături de el stătea un inculpat, un avocat sau un procuror, cum trebuia să procedeze atunci domnul Pleșca, să părăsească acel meci?

- Vreți să spuneți că președintele Curții de Apel Chișinău nu știa cine-i vor fi colegii de vânțatoare?

- Nu știa, eu bănuiesc că nu știa...

- Cum vedeți sistemul judecătorec din R. Moldova peste cinci ani?

- Eu cred că va fi un sistem judecătorec bun din toate punctele de vedere. Sper și am toată încrederea că peste cinci ani în acest sistem vor lucra judecători cu o înaltă pregătire profesională și cu înalte competențe de organizare a activității. Îmi doresc să fie judecători onești și principiali, obiectivi, judecători cărora cetățenii să le dea „bună ziua” și să le poarte tot respectul.

A intervievat: Lilia Zaharia

Interviul integral cu Nichifor Corochii poate fi citit și ascultat pe pagina web a API, la rubrica „Reforma justiției” (<http://www.api.md/justice/index.html>)